

Rapportsammanställning

Sigtuna Museums Undersöknings Verksamhet (SMUV)

Undersökning: Up, Sigtuna. Kyrkolunden

Ansvarig institution: SMUV

Ansvarig för undersökningen: Boje Persson

Ekonomiskt kartblad: 11I 2b

Lst:s dnr: 11.3919-109-85

Eget dnr: -

Fynd: Ja Nej

Lägeskoordinater:

Landskap	Up
Socken/Stad	Sigtuna
Fornlämningsnummer	195:1
Fastighet/kvarter	Kyrkolunden
Fornlämningstyp	Medeltida stadslager
Undersökningsår	1986
Typ av undersökning	Slutundersökning
Datering	Tidig medeltid
Dokumentationsmaterial	Plan- och profiliritningar, ärendehandlingar, rapportmanus, dior, negativ, renritningar, fyndlistor
Institution som förvarar materialet	Sigtuna Museum
Ekonomisk karta eller stads/kvarterskarta bifogas	☒ JA ☐ NEJ
Materiallista bifogas	☒ JA ☐ NEJ
Fyndlista bifogas	☒ JA ☐ NEJ
Resultaten har publicerats i:	-
Sammanställt av, namn och datum	Anders Wikström 2008-12-04

Rapportsammanställning

Beskrivning (ex.: orsak till undersökningen, beskrivning av undersökningsområdet, undersökningens omfattning, sammanfattning av resultaten, fyndkategorier):

Följande text är baserad på slutredovisning från den arkeologiska undersökningen (okänd författare och datum). Texten är sammanställd och bearbetad av Anders Wikström.

Undersökningen föranleddes av uppförandet av ett affärscentrum och bostäder. Exploateringsområdet uppgick till 2000 m², varav 100 m² blev föremål för undersökning. Anledningen till att en så begränsad yta undersöktes var att grundläggning skulle ske på en betongplatta ovanpå kulturlagren. Plattan skulle förankras med ett hundratal tunna stålplåtar, i förborrade foderrör. Undersökningsområdet var beläget i NO delen av svarta-jordsområdet. Vid en provundersökning 1982 (SR 160, RAÄ dnr 3061/82, Marietta Douglas) påträffades kulturlager och bebyggelse lämningar i form av golv och syllstenar till trähus.

Den undersökta ytan fördelades på fyra schakt (schakt I-IV, se figur), där markarbeten skulle komma att beröra de medeltida kulturlagren, bl.a i samband med ett bankvalv och ett hiss schakt. Dessutom upptogs 13 st borrhävar med kulturlager (ej markerade i figuren). Alla markarbeten övervakades.

Schakt I (60 m²) - De översta 0,20-0,50 m tjocka lagren bestod av asfalt och grus samt omrörda k-jordlager med mycket tegelflis och kalkbruk. De senare härrörde troligen från klostrets rivning på 1500-talet. I schaktets södra del fanns omfattande recenta störningar. Det bevarade medeltida kulturlagret var mellan 0,50 och 0,80 m tjockt. Vid undersökningen framkom bebyggelse lämningar i tre skikt. Dessa utgjordes av trärester, lergolv, syllstensrader samt en härd. Träresternas orientering och inbördes läge i ett av skikten antyder att det funnits två samtida hus på platsen vid åtminstone ett tillfälle. Pga kulturlagrens uttorkade tillstånd var de trärester som framkom mycket fragmentariska och svårtolkade. I botten av schaktet framkom ett 0,5 - 1,0 m brett dike, vilket fortsatte ca 0,30 m ned i den sterila leran, som sannolikt kan ha tjänat som tomtgräns.

Schakt II - Ett 20 m långt och 1 m brett schakt grävdes från den sydvästra kanten av schakt I i riktning mot Stora gatan i söder. Även i detta schakt framkom störningar från tidigare schaktningar. Det bevarade medeltida kulturlagret var mellan 0,90 och 1,90 m tjockt. Det tjockaste lagret låg mot Stora gatan. Vid undersökningen påträffades bebyggelse rester av samma slag som i schakt I. I den övre delen av lagret framkom en jämnt lagd stenpackning med 0,10 - 0,20 m stora stenar, vilken kan ha utgjort en del av en gränd- eller gatubeläggning.

Schakt III (16 m²) - Tvärs igenom schaktet löpte en avloppsledning. Det bevarade medeltida kulturlagret var mellan 0,45 och 0,80 m tjockt. Vid undersökningen påträffades fragmentariska bebyggelse lämningar i tre skikt, av samma slag som i schakt I.

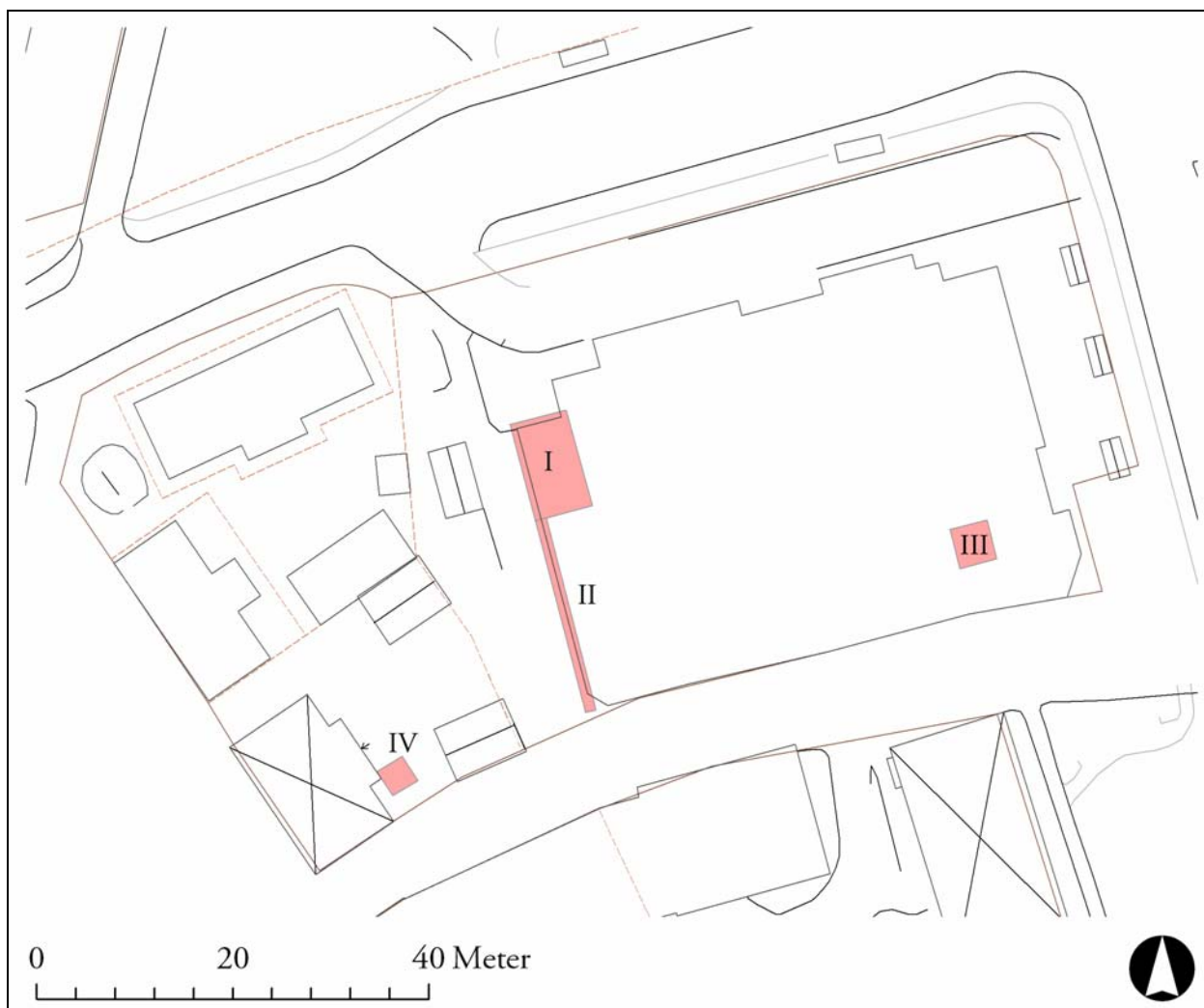
Schakt IV - Ett 10 m² stort schakt intill Nordbankens lokaler i kvarteret Kyrkolundens sydvästra hörn. Undersökningen företogs pga grävning för avloppsbrunn. Även i detta schakt fanns en störning i form av en avloppsledning. Det bevarade medeltida kulturlagret var drygt 2 m tjockt. Vid undersökningen framkom rikligt med välbevarade trärester; plankor, stockar, stolpar samt syllstenar i flera bebyggelse skikt.

Fyndmaterialet från de fyra schakten dominerades av keramikskärvor (A-gods). Vidare påträffades en hel del järnföremål, ben- och hornföremål som t.ex kammar, brynen, några glaspärlor m.m. Det mest anmärkningsvärda fyndet var en 24 cm lång sammansatt enkelkam med en sekundärt inristad kristusbild på den ena änden.

Av hantverksavfall påträffades slagg, sågat och hugget ben- och hornavfall samt i fuktiga lager läderspill i små mängder. Härdar i anslutning till de fragmentariska bebyggelse lämningarna pekar på att det har varit fråga om hus av bostadskaraktär.

Fyndmaterialet ger inte någon närmare datering av de tre bebyggelse skikten än till 1000-1100-talen. Några spår av högmedeltida bebyggelse framkom ej. Sannolikt kom området under 1200-talets första hälft att läggas till klostret, för att eventuellt användas som odlingsmark, vilket det utnyttjats till ändå in i modern tid.

Rapportsammanställning

Rapportsammanställning

Undersökningsplats: Up, Sigtuna. Kyrkolunden

Lst:s dnr: 11.3919-109-85

Eget dnr: -

Materiallista

Grävningssledare: Boje Persson

Uppdragsgivare: Sigtunahem AB

År: 1986

Kontonr: -

Arkivhandlingar (Dubbelklicka i ruta och välj "Markerad" för att sätta kryss)

			Antal	
Ärendehandling	Ja ☒	Nej ☐		Var: Sigtuna Museum
Manus:	Ja ☒	Nej ☐	Rapport	Sidor: 80-tal sidor
Negativ och dior:	Ja ☐	Nej ☐	oklart	
Kontaktkopior:	Ja ☐	Nej ☐	oklart	
Fotoplaner:	Ja ☐	Nej ☒		
Fältritningar:	Ja ☒	Nej ☐	95 plan- och profilritningar	
Renritningar:	Ja ☒	Nej ☐	8 renritningar	
Datadisketter:	Ja ☐	Nej ☒		
Fynd:	Ja ☒	Nej ☐	2081 fnr	
Osteologi:	Ja ☐	Nej ☒		
Analysprover:	Ja ☐	Nej ☒		

Övrigt:

Maskinskrivet rapportmanus på 4 sidor finns samt 80 sidor handskrivna lager-, anläggnings- och schaktbeskrivningar samt fyndredogörelse. Fynden finns endast registrerade på handskrivna fyndlistor, ej inlagda i fynddatabas. Fotografier har sannolikt tagits, men har inte påträffats i museets arkiv.

Arkeologisk personal utöver grävningssledare: _____
Mikael Karlsson, Björn Pettersson, Pia Larsson samt praktikanter Hans Antonsson, Per Höglund, John Hamilton och Jonas Ros

Datering:	STÅ	BRÅ	JÄÅ	M-TID	ODAT
	☐	☐	☐	☒	☐